

Til:

Kunnskapsminister Tonje Brenna
postmottak@kd.dep.no

Fra:

Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Delta og PBL

Oslo/Bodø 12. juni 2023

Pensjonskostnader for private barnehager – partenes forslag til endringer i tråd med intensjonen

I Hurdalsplattformen fra 2021 gir regjeringspartiene Arbeiderpartiet og Senterpartiet uttrykk for at regjeringen ønsker å innføre «krav om at ansatte i private barnehager skal ha lønns- og arbeidsvilkår på linje med ansatte i offentlige barnehager.»

PBL, Fagforbundet, Utdanningsforbundet og Delta er de største representantene for arbeidsgiver- og arbeidstakersiden i den private delen av barnehagesektoren, og vi stiller vi oss bak disse intensjonene.

Den store majoriteten av de ansatte i private barnehager har i mange år vært sikret konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår. Ca. 95 prosent av årsverkene i sektoren er direkte omfattet av tariffavtaler som også inkluderer kollektivt avtalte tjenstepensjonsordninger, AFP og personalforsikringer.

Streik om pensjon

Høsten 2022 forhandlet partene om ny hoved- og hovedtariffavtale for PBL-området, men uten å lykkes. Uenigheten knyttet seg særlig til pensjon, herunder innføring av AFP i Fellesordningen, som gir et livsvarig tillegg på toppen av tjenstepensjonen. Det ble brudd og en streik som varte i 31 dager. 16. november 2022 kom partene til enighet i mekling.

Partene er enige om at det er stor usikkerhet knyttet til økonomisk forutsigbarhet i privat barnehagesektor. Partene erkjenner at private barnehager i dag ikke er sikret å få dekket sine pensjonskostnader gjennom pensjonstilskuddet eller etter gjeldende søknadsordning. Forutsigbarhet for at barnehagene får dekket sine faktiske kostnader til pensjon er vesentlig for at ansatte i private barnehager også i fremtiden kan ha like gode betingelser som i dag, på linje med ansatte i offentlige barnehager.

Pensjonstilskuddet

Pensjonstilskudd (§ 4) er påslag for pensjonskostnader beregnet av lønnsutgiftene i de kommunale ordinære barnehagene, fratrukket kommunens pensjonskostnad og arbeidsgiveravgift på denne. Kommunen skal legge til arbeidsgiveravgift til summen av påslaget.

Før 2022 var tilskuddet til pensjon 13 %. Fra 2022 fikk kjedene nedtrekk til 10 %. Enkeltstående barnehager fikk 12 % fra 2022, med nedtrapping til 10 % i 2024.

Søknadsordning som ikke fungerer etter intensjonen

Da pensjonspåslaget ble redusert, ble søknadsordningen om å få dekket kostnader ut over påslaget, forsøkt forbedret. Signalet fra regjeringen har vært at søknadsordningen nå setter flere private barnehager i posisjon til å søke om å få sine reelle pensjonskostnader dekket.

Det er imidlertid flere utfordringer med søknadsordningen for private barnehager med høye pensjonskostnader (§ 4 a). Private barnehager kan søke om å få dekket pensjonsutgifter som er høyere enn tilskuddet, *hvis man har inngått pensjonsavtale før 1.1.2019*. Taket er hvor mye kommunen bruker til pensjon.

Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Delta og PBL har siden 1997 hatt tariffavtale som også inneholder avtale om tjenstepensjon. I august 2019 ble partene enige om å lukke den gamle ytelsepensjonsordningen og innføre en livsvarig og kjønnsnøytral hybridpensjonsordning som har fått navnet Barnehagepensjon. Den fremforhandlede løsningen var en konsekvens av tilpasning til pensjonsreformen og endringene i folketrygden, på samme måte som man har gjort endringer i offentlig tjenstepensjon.

Av om lag 1.600 barnehager som er omfattet av pensjonsordningen for ansatte i PBL-området, viser beregninger fra PBL at svært mange barnehager i 2022 ikke fikk dekket sine reelle pensjonskostnader. PBL har søkt om dekning av pensjonskostnader på vegne av disse barnehagene. Mange har imidlertid fått avslag på sine søknader.

På samme måte som ny offentlig tjenstepensjon ikke kan være å anse som en ny avtale, anser partene endringene i tjenstepensjonsordningen i PBL kun som en modernisering av gammel avtale.

I februar 2023 stadfestet Statsforvalteren i Vestfold og Telemark at kommuner har rett til å avslå slike søknader med begrunnelsen at Barnehagepensjon er «for ny». Kunnskapsdepartementet har i et brev til PBL datert 12.5.2023 avvist å kjenne vedtaket fra Statsforvalteren ugyldig.

Partene ber derfor regjeringen om å klargjøre regelverket slik at barnehager som har høyere kostnader til pensjon enn det pensjonstilskuddet finansierer, blir sikret full kompensasjon. Endringene i pensjonsordningen for PBL-barnehagene er gjort for å tilpasses pensjonsreformen, og det er på lik linje med det som er gjort i offentlig tjenstepensjon.

Partenes forslag til endringer/presiseringer av dagens ordning:

- Endre 4a i forskriften: fjerne ordlyden «pensjonsavtale inngått før 1. januar 2019 og».
- Alternativt presisere at avtaler inngått mellom nasjonale arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner ikke omfattes av regelen.
- Presisere at kommunens tak for hva de private barnehagene kan søke dekning innenfor skal være kommunens pensjonskostnader før bruk av premiefond.

Oppbygging av premiefond har oppstått på ulike, litt tilfeldige, tidspunkt både i kommunene og i private barnehager. Når kommunen bruker premiefond til å dekke pensjonskostnader, senker det taket som de private barnehagene kan søke innenfor. Det toårige etterslepet i tilskudd kompliserer dette ytterligere.

Disse endringene vil kunne bidra til at søknadsordningen som finnes per i dag kan gi private barnehager med høyere pensjonskostnader enn det de får i sjablongtilskudd, reell mulighet til å få dekket kostnaden.

Med vennlig hilsen

Anne Green Nilsen

Fagforbundet

Terje Skyvulstad

Utdanningsforbundet

Marit Sølheim

Delta

Jørn-Tommy
Schjelderup

PBL